

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA
(GURISDIZZJONI KOSTITUZZJONALI)**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI**

Seduta tad-19 ta' April, 2010

Rikors Numru. 45/2008

Wakil Mohamed Samir

-vs-

**L-Onorevoli Prim Ministru u l-Avukat Ġenerali u
Direttur tad-Dipartiment ta' Ċittadinanza u tal-
Expatriates u ċ-Chairman tal-Employment Training
Corporation (ETC).**

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ipprezentat fil-11 ta' Settembru, 2008 li permezz tiegħu l-attur espona bir-rispett:

1. Illi r-rikorrenti ilu jgħix Malta flimkien ma' martu Rim Għarib li għandha passaport Sirjan li jgħib in-numru 001219683 u t-fal tiegħu minuri, Bashir u Tahani li twieldu

fit-2 ta' Marzu, 1997 u fis-27 ta' April, 2008(!) rispettivament, li għandhom passaport Libjan li jgħibu n-numru 486212 u 340204 rispettivament u li huwa liċenzjat biex jaħdem bħala *Pitta Bread Baker*, u dan skond il-permess maħruġ mill-ETC referenza ETC/EEU/21713/213303 fejn huwa nħariġlu b'mod regolari permess għar-residenza tiegħu stess li jisimha Alfaneshe Bakery li l-proprjetarju huwa wieħed minn tal-familja tiegħu bl-isem ta' Farouk Wakil;

2. Illi b'mod regolari huwa baqa' jgħix Malta skond il-liġi tant li huwa ħallas it-taxxa lill-Inland Revenue Department, kif jirriżulta mir-registrazzjoni tiegħu numru 752923 u li l-istess tfal minuri tiegħu jattendu l-primarja fl-iskola Mariam Albatool School ġewwa l-Islamic Centre, Corradino Road, Paola, liema sena kurrenti tispicċa fit-30 ta' Ġunju, 1999;

3. Illi matul dawn l-aħħar ħames snin huwa dejjem b'mod regolari ngħata l-permess għar-residenza minħabba xogħol u li għalhekk kien dejjem kopert bl-awtorizzazzjoni tal-ħruġ ta' Visa mill-intimati sakemm l-intimata ETC b'avviż reċenti ref: 33880/213303 irrifjutat li tkompli tinħariġlu t-'*Third Country National employment licence*' mingħajr l-ebda smiġħ xieraq jew raġuni ġusta għar-rifjut ta' din il-liċenzja li b'effett tagħha l-intimat Direttur taċ-Ċittadinanza u ta' l-*Expatriates* ta' awtorizzazzjoni li l-esponenti jibqa' Malta sat-12 ta' Settembru, 2008, referenza 2422/MLT/2008/RES/NEU;

4. U illi r-rikorrent fil-fatt huwa marbut Malta per konsegwenza tax-xogħol tiegħu għand l-istess familjari tiegħu *gia'* ndikat Farouk Wakil ta' Alfaneshe Bakery, tant li ż-żewġ uliedu minuri ilhom snin issa jgħixu Malta u jieħdu l-edukazzjoni tagħhom f'Malta;

5. U illi bil-proċedura arbitrarja ta' l-intimat Korporazzjoni ETC li tneħħietlu l-liċenzja tax-xogħol bħala *Third Country National* u ma ngħatatx smiġħ xieraq minn tribunal imparzjali u indipendenti kif trid il-liġi u lanqas ngħata aċċess fid-determinazzjoni għad-dritt tiegħu;

6. U illi dan l-aġir jammonta għal ksur tal-Artikolu 6, kif ukoll l-Artikolu 13 tal-Konvenzjoni tal-Ewropa dwar id-drittijiet tal-bniedem (Kapitlu 319 tal-liġijiet ta' Malta) u wkoll ta' l-Artikolu 39 tal-Kostituzzjoni ta' Malta u dan peress li r-rikorrenti qed jiġi mcañhad l-estensjoni tiegħu biex jirrisjedi Malta meta huwa għandu rabta ma' Malta kif *gia'* ingħad;

Għaldaqstant ir-rikorrenti jitlob bir-rispett lil din il-Qorti li togħgobha tiddikjara:

1. Illi bil-fatti fuq esposti r-rikorrent sofra vjolazzjoni serja tad-drittijiet fundamentali tiegħu kif protetti fl-Artikolu 6 u l-Artikolu 13 tal-Konvenzjoni Ewropea tad-Drittijiet fundamentali tal-bniedem, kif ukoll l-Artikolu 39 li jipproteġi l-istess drittijiet tal-Kostituzzjoni ta' Malta u li għalhekk jitlob lil din l-Onorabbli Qorti tagħtih ir-rimedji kollha xierqa u opportuni, fosthom li tħassar, tannulla u tirrevoka d-deciżjoni tal-Employment Licencing Unit fil-konfront tiegħu tal-koperazzjoni intimata l-Employment Training Corporation (ETC) u li terġa' tiġi riattivata l-liċenzja tax-xogħol tiegħu bħala *baker* ma' l-Alfaneshe Bakery għal perjodu ieħor ta' sena; u

2. Tordna lill-intimat Direttur taç-Çittadinanza u ta' l-*Expatriates* biex tawtorizzah li jattendi l-permess tar-residenza mit-12 ta' Settembru, 2008 għal dak il-perjodu ieħor li jkun maħruġ mill-istess korporazzjoni intimata l-Employment Training Corporation (ETC).

Bl-ispejjeż.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-atturi u l-lista tax-xhieda.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata tal-Prim Ministru, l-Avukat Ġenerali u Direttur tad-Dipartiment taç-Çittadinanza u ta' l-*Expatriates*, ikkonfermata bil-ġurament minn Joseph Mizzi, fil-kapaçita' tiegħu ta' Direttur tad-Dipartiment taç-Çittadinanza u tal-*Expatriates*, ippreżentata fis-26 ta' Settembru, 2008, li permezz tagħha esponew bir-rispett:

Illi preliminarjament u mingħajr preġudizzj, jidher li l-proċedura utilizzata odjernament, m'hijiex il-waħda idonea fiċ-ċirkostanzi, *stante* li l-proċedura ta' rikors ġuramentat – dik użata mir-rikorrenti – mhux suppost tintuża sabiex jiġi ntavolat rikors kostituzzjonali, kif qed jippretendi li jagħmel ir-rikorrenti;

Illi wkoll mingħajr ebda preġudizzju, l-Onorevoli Prim Ministru u l-Avukat Ġenerali m'għandhomx il-mansjoni bil-liġi biex jiddeċiedi kwistjoni tan-natura kif espressa fir-rikors odjern, u għaldaqstant għandhom jiġu lliberati mill-osservanza tal-ġudizzju;

Illi mingħajr preġudizzju għall-premess, l-allegazzjonijiet u t-talbiet tar-rikorrenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt u għaldaqstant għandhom jiġu miċħuda bl-ispejjeż kontra r-rikorrenti;

Illi mingħajr preġudizzju u fil-mertu u fil-konfront ta' l-esponenti għandu jiġi enfasizzat li l-pożizzjoni ta' l-istess esponenti hija li, f'ċirkostanzi simili, huwa jkun jista' joħroġ *residence permit* kif qed jippretendi l-istess rikorrenti, galadarba jkun ħareġ il-*work permit* relattiv da parti ta' l-intimati l-oħra, u *cioe'* l-Korporazzjoni ta' l-Impjegi u t-Taħriġ (Employment Training Corporation);

Illi l-fatt li fis-snin li għaddew, ir-rikorrenti ngħata permess tar-residenza f'dawn il-gżejjer, b'ebda mod m'għandu jithalla jwiežen favur it-teżi tar-rikorrenti sempliċiment minħabba l-fatt li huwa prinċipju legali stabbilit li kwistjonijiet u kundizzjonijiet tar-residenza f'pajjiż partikolari għandhom jiġu determinati biss mill-Awtoritajiet ta' l-istess pajjiż, u dan dejjem skond id-diskrezzjoni totali tagħha;

Illi għandu jiġi enfasizzat *in oltre* li kwalunkwe allegat ksur tal-Artikolu 6 u 13 tal-Konvenzjoni jista' jissussisti biss jekk il-kwistjoni minnha nnifisha tiddetermina *a civil right and obligation*;

Kopja Informali ta' Sentenza

Illi qed jiġi umilment sottomess li kwistjonijiet ta' ċittadinanza jew permanenza f'pajjiż, b'ebda mod ma jistgħu jitqiesu bħala li b'xi mod jikkostitwixxu *a civil right or obligation*;

Għal dawn ir-raġunijiet u għar-raġunijiet, provi u trattazzjonijiet ulterjuri li jistgħu jingiebu waqt it-trattazzjoni ta' dan ir-rikors, l-esponent umilment jitlob lil din l-Onorabbli Qorti sabiex tiċċhad it-talbiet tar-rikorrenti bl-ispejjeż kontra l-istess rikorrenti.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-konvenut u l-lista tax-xhieda.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat ir-risposta ġuramentata ta' Dr. Sandra Sladden fil-kwalita' tagħha ta' *Chairperson* tal-Korporazzjoni ta' Xogħol u Taħriġ u in rappreżentanza tal-istess Korporazzjoni, ippreżentata fis-26 ta' Settembru, 2008, li permezz tagħha esponiet bir-rispett:

Illi l-proċedura istitwita mir-rikorrenti hija rrita u nulla peress illi m'hijiex istitwita permezz ta' rikors sempliċi iżda b'rikors ġuramentat;

Sussidjarment u mingħajr preġudizzju għall-premess din l-Onorabbli Qorti fis-sede tagħha Kostituzzjonali għandha tirrifjuta li teżerċita s-setgħat tagħha u tagħti rimedju kostituzzjonali *stante* li r-rikorrenti ma eżawriex ir-rimedji xierqa disponibbli lilu skond il-liġijiet ordinarji;

Sussidjarment u mingħajr preġudizzju għall-eċċezzjonijiet fuq imsemmija, it-talbiet tar-rikorrenti huma nfondati fil-fatt u fid-dritt peress illi ma kien hemm ebda ksur da parti tal-Korporazzjoni esponenti tad-drittijiet fundamentali tar-rikorrenti kif allegat mir-rikorrenti;

Sussidjarment u mingħajr preġudizzju għall-premess, ir-rimedju mitlub mir-rikorrenti illi "*terġa' tiġi riattivata l-liċenzja tax-xogħol tiegħu bħala baker ma' l-Alfaneshe Bakery għal perjodu ieħor ta' sena*" ma jistax jingħata

Kopja Informali ta' Sentenza

skond il-liġi u *inoltre* r-rikorrenti ma għandu ebda dritt skond il-liġi biex tinħariġlu liċenzja tax-xogħol, u f'kull każ din l-Onorabbli Qorti ma tistax tissostitwixxi d-diskrezzjoni tal-eżekuttiv u tal-korporazzjoni eċċipjenti f'każijiet ta' għoti ta' liċenzja ta' xogħol.

L-esponenti tiriserva li tagħmel eċċezzjonijiet ulterjuri.

Rat id-dikjarazzjoni maħlufa tal-konvenut u l-lista tax-xhieda.

Rat il-lista tax-xhieda.

Rat l-atti processwali.

Rat is-sentenza tal-24 ta' Novembru 2008 li permezz tagħha din il-Qorti lliberat il-Korporazzjoni intimata mill-osservanza tal-ġudizzju billi irrifjutat illi tiehu konjizzjoni ulterjuri tal-kawża fil-konfront tagħha;

Rat il-verbal tas-seduta tal-1 ta' Marzu 2009 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza wara li l-Avukati għamlu t-trattazzjoni tagħhom;

Ikkunsidrat;

Illi eżami anke superficjali tar-rikors promotur juri li bla dubju t-talbiet kollha kontenuti fih jistgħu huma fil-konfront tal-Korporazzjoni intimata. Din kienet eċċepiet li r-rikorrenti fil-konfront tagħha stess kellu rimedji oħra li ma eżerċitax u allura talbet li l-Qorti tiddeklina li tkompli tisma' l-kawża *ai termini* tal-Artikolu 46 (2) tal-Kostituzzjoni. Dan il-Qorti fil-fatt għamlitu permezz tas-sentenza tagħha msemmija.

Il-Qorti allura fiċ-ċirkostanzi m'hijjex f'pożizzjoni illi tiegħu konjizzjoni tat-talbiet tar-rikorrenti għaliex huwa ċar li l-intimati l-oħra m'humiex risponenti għat-talbiet tar-rikorrenti stess. Barra minn dan kif sewwa eċċepew l-istess intimati msemmija, id-deċiżjoni tagħhom hija dipendenti fuq dik tal-Korporazzjoni intimata u allura huwa loġiku li l-Qorti ma tistax tippronunzja ruħha fir-rigward

Kopja Informali ta' Sentenza

Iadarba d-deċiżjoni prinċipali kienet tispetta lill-istess Korporazzjoni li issa ma għadhiex parti fil-kawża. Stabbilit dan, il-Qorti ma għandhiex għalfejn tinvestiga l-każ ulterjorment.

Għal dawn il-motivi, il-Qorti tilqa' t-tieni eċċezzjoni tal-intimati l-Prim Ministru u l-Avukat Ġenerali u d-Direttur tad-Dipartiment taċ-ċittadinanza u Expatriates u tilliberahom ukoll mill-osservanza tal-gudizzju; spejjeż a kariku tar-rikorrenti.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----